

Bartłomiej Sokołowski

Muzeum Niepodległości w Warszawie

ORCID: 0000-0002-6005-1024

Lokalny artysta Józef Myślicki (1901–1978)

Józef Myślicki 1901–1978. Artysta malarz z pasją życia, to publikacja autorstwa Mariana Przybylskiego, wydana w 2017 roku przez Bibliotekę Publiczną Gminy Orchowo, która współpracowała przy tym przedsięwzięciu z Fundacją PZU. Autor opisał życie i działalność artystyczną lokalnego twórcy Józefa Myślickiego, który urodził się na Kresach w Osowie. Analizując biografię malarza, można stwierdzić, iż aktywnie uczestniczył w życiu artystycznym i kulturowym mieszkańców gminy Orchowo. Obrazy, które stworzone zostały przez Myślickiego, zdobią kościoły w Orchowie, wiszą także w domach przedstawicieli społeczności lokalnej.

Marian Przybylski opisał w książce dzieciństwo Józefa Myślickiego, a także jego edukację artystyczną. W 1921 roku dwudziestoletni wówczas Myślicki rozpoczął naukę w Miejskiej Szkole Sztuk Zdobniczych i Malarstwa w Warszawie, która była artystyczną szkołą zawodową. Autor publikacji zaprezentował również przebieg pracy Myślickiego w Nadleśnictwie Grodzisk, w dalszych częściach książki nakreślił także sylwetki nauczycieli malarza: Miłosza Kotarbińskiego i Edwarda Trojanowskiego i opisał, w jaki sposób malarze ci ukształtowali młodego wówczas artystę. W kolejnych rozdziałach przedstawił analizę malarstwa Józefa Myślickiego. Podrozdział zatytułowany *Malarz impresjonista* jest podsumowaniem prac artysty, który tworzył w nurcie malarstwa impresjonistycznego. W publikacji opisano także losy rodziny Józefa Myślickiego podczas II wojny światowej.

Ciekawy jest rozdział, w którym różni ludzie z otoczenia artysty wspominają wydarzenia z nim związane, a także oceniają dokonania Myślickiego jako malarza. Marian Przybylski uzyskał te wypowiedzi od bliskich czy też znajomych Myślickiego, rozmawiając z: Anną Dragan, Elżbietą Misztal, Jackiem Misztalem, Janem Harasimowiczem, Stanisławem Dobrzyńskim, Konradem Szarym, Lechosławem Majewskim, Magdaleną Majewską-Nowak, Małgorzatą Bartz, Wiktorem Majewskim.

Wspomnienia zostały uzupełnione komentarzem autora publikacji. W tej części książki można odnaleźć dodatkowe informacje dotyczące życia Józefa Myślickiego, a także jego działalności artystycznej. Elżbieta i Jacek Misztal (wójt Gminy Orchowo), opowiadają o swoich relacjach sąsiedzkich z Józefem Myślickim. Zacytowany został również dialog z dzieciństwa Misztala, który pozwala zrozumieć jak dobrodusznym człowiekiem był Myślicki.

Interesujący jest wywiad przeprowadzony ze strzeleńskim kolekcjonerem sztuki Stanisławem Dobrzyńskim i miejscowym aptekarzem Janem Harasimowiczem. Warto nadmienić, iż Harasimowicz jest nie tylko farmaceutą, ale również rzeźbiarzem i malarzem. Podczas dyskusji, która rozwinęła się w trakcie spotkania, opisywanego przez Mariana Przybylskiego, rozmówcy oceniali impresjonistyczne dzieła Józefa Myślickiego.

Józef Myślicki był nie tylko lokalnym artystą, ale także edukatorem artystycznym. Konrad Szary opowiada o swoim pierwszym spotkaniu z malarzem oraz o podejściu artysty do nauczania malarstwa. Według tego co przedstawił w swojej wypowiedzi, można wywnioskować, iż Myślicki był dobrym nauczycielem, który przekazywał całą swoją wiedzę na temat sztuki malarskiej

Interesującą wypowiedzią na temat Józefa Myślickiego jest spisana relacja ustna Małgorzaty Bartz, jego siostrzenicy i żony artysty – Barbary. Pani Bartz opowiada o tym jak wyglądało jej dzieciństwo, a także opisuje relacje rodzinne oraz dom wujostwa. Przedstawia również sylwetkę artysty, a także plan dnia Myślickiego.

Najwięcej o Józefie Myślickim opowiada Wiktor Majewski, zwłaszcza o dziełach sztuki sakralnej sporządzonych przez malarza. Prace artystyczne autorstwa Myślickiego znajdują się m.in. w drewnianej świątyni pw. Wszystkich Świętych w Orchowie Starym. Obrazy zostały namalowane techniką olejną i zostały wkomponowane w rokokowo-klasycystyczne ołtarze główne. Dzieła sztuki sporządzone przez artystę są kla-

sycznymi przedstawieniami Serca Jezusa i Serca Maryi. Prace Józefa Myślnickiego znalazły się także w kościele pw. Chrystusa Dobrego Pasterza w Orchowie. W tej świątyni znajdują się trzy obrazy autorstwa malarza: *Święty Juda Tadeusz*, *Święty Józef z Dzieciątkiem Jezus* i *Najświętsze Serce Pana Jezusa*. Wiktor Majewski opisuje również talent pedagogiczny Józefa Myślickiego, dom państwa Myślickich. Opowiada też, w jaki sposób malarz pomógł mu zrealizować projekt na studia farmaceutyczne.

W publikacji znajdują się także fotografie rodzinne Józefa Myślnickiego, reprodukcje obrazów namalowanych przez artystę oraz spis literatury wykorzystanej przez Mariana Przybylskiego podczas pisania książki. Tekstem, który omawia strukturę opracowania, jest artykuł recenzyjny profesora Marka Szarego, reprezentującego Wydział Sztuk Pięknych Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu.

Należy podkreślić fakt, iż Myślicki jako lokalny artysta pełnił misję szerzenia kultury w obrębie swojej małej ojczyzny. Sztuka, która jest propagowana wśród ludzi z danej grupy społecznej, umożliwia kultywowanie tradycji lokalnej, a ponadto dzieła artystyczne sporządzone przez lokalnego twórcę stanowią element dziedzictwa miejscowej kultury. Józef Myślicki niewątpliwie przyczynił się do rozwoju kultury w swojej okolicy, a także poprzez edukację, przekazał innym adeptom sztuki swoją wiedzę.

Bartłomiej Sokolowski

Marian Przybylski, *Józef Myślicki 1901–1978. Artysta malarz z pasją życia*, Biblioteka Publiczna Gminy Orchowo, Orchowo 2017, ss. 230.